

CHP

POLİTİKA BELGESİ

Bağımlılıkla Mücadele

Dr. Zeliha AKSAZ ŞAHBAZ
CHP Parti Meclisi Üyesi

Ankara, 2026

Bağımlılıkla Mücadele Politika Belgesi

1. Giriş: Bağımlılık Bir Halk Sağlığı ve Sosyal Adalet Meselesidir

Bağımlılık, bireysel irade zayıflığı ya da ahlaki bir sapma olarak ele alınamaz. Bağımlılık; yoksulluk, eşitsizlik, güvencesizlik, ruh sağlığı hizmetlerine erişim eksikliği ve sosyal dışlanma ile doğrudan ilişkili **yapısal bir halk sağlığı sorunudur**.

Cumhuriyet Halk Partisi, bağımlılıkla mücadeleyi:

- kamusal sorumluluk,
- sosyal devletin görevi,
- temel bir **eşitlik ve adalet politikası** olarak ele alır.

Bu çerçevede bağımlılıkla mücadele, yalnızca sağlık politikalarının değil; istihdamdan eğitime, sosyal hizmetlerden yerel yönetimlere kadar uzanan **bütüncül bir kamu politikası alanıdır**.

2. Türkiye’de Bağımlılığın Güncel Görünümü

Güncel veriler, Türkiye’de bağımlılığın çok boyutlu ve derinleşen bir kriz alanı haline geldiğini ortaya koymaktadır.

- **Tütün kullanımı**, %28’in üzerindeki yaygınlığıyla Türkiye’de en büyük bağımlılık kaynaklı sağlık yükünü oluşturmaktadır.
- **Uyuşturucuya bağlı ölümler**, son yıllarda belirgin biçimde artmış; bu durum, mevcut önleme ve tedavi kapasitesinin yetersizliğini gözler önüne sermiştir.
- **Kumar bağımlılığı**, özellikle dijital platformlar ve yasa dışı bahis üzerinden hızla yayılmakta; davranışsal bağımlılıklar klasik madde bağımlılıklarını geride bırakacak bir ivme kazanmaktadır.

Bu tablo, bağımlılık meselesinin artık **ertelenebilir bir sorun değil**, acil kamusal müdahale gerektiren bir alan olduğunu açıkça göstermektedir.

3. Sosyal Belirleyiciler: Bağımlılığın Yapısal Kökleri

CHP’ye göre bağımlılıkla etkili mücadele, yalnızca bireyi hedef alan politikalarla mümkün değildir.

Bağımlılığın yaygınlaşmasında belirleyici olan başlıca faktörler şunlardır:

- yoksulluk ve gelir güvencesizliği,
- genç işsizliği,
- güvencesiz ve düzensiz çalışma biçimleri,
- ruh sağlığı hizmetlerine sınırlı erişim,

- eğitim eşitsizlikleri,
- kent yoksulluğu ve mekânsal dışlanma,
- sosyal destek mekanizmalarının zayıflığı.

Bu nedenle bağımlılık politikası, aynı zamanda **eşitsizlikle mücadele politikasıdır.**

4. CHP'nin Temel Politika İlkeleri

Cumhuriyet Halk Partisi, bağımlılıkla mücadelede aşağıdaki ilkelere dayanır:

1. **Önleyici yaklaşım esastır.**
Tedavi kadar, hatta ondan önce, önleme politikaları güçlendirilmelidir.
2. **Kamusal sağlık hizmeti vazgeçilmezdir.**
Bağımlılık tedavisi piyasanın insafına bırakılamaz.
3. **Damgalama ile mücadele edilir.**
Bağımlılık yaşayan bireyler suçlu değil, desteklenmesi gereken yurttaşlardır.
4. **Bilimsel ve veriye dayalı politika esastır.**
Popülist, ideolojik ya da ticari yönlendirmelere izin verilmez.
5. **Eşit ve ücretsiz erişim sağlanır.**
Gelir, yaş, cinsiyet, coğrafya ayrımı kabul edilemez.

5. Politika Alanları ve Taahhütler

A. Önleme Politikaları

- Okul temelli bağımlılık önleme programlarının ülke genelinde yaygınlaştırılması
- Gençlere yönelik ruh sağlığı ve yaşam becerileri eğitimlerinin güçlendirilmesi
- Gençlik merkezleri, spor ve kültür politikalarının bağımlılık önleme perspektifiyle yeniden yapılandırılması

B. Tedavi Hizmetleri

- AMATEM ve ÇEMATEM kapasitesinin artırılması
- Birinci basamak sağlık hizmetlerinin bağımlılık tanı ve yönlendirme süreçlerinde etkin rol alması
- Uzun dönemli izlem ve rehabilitasyon hizmetlerinin güçlendirilmesi

C. Zararı Azaltma

- Aşırı doz ölümlerinin önlenmesine yönelik entegre acil sağlık politikaları
- Toplum temelli müdahale modellerinin geliştirilmesi

D. Yeniden Toplumsal Entegrasyon

- Bağımlılık tedavisi sonrası istihdam destekleri
- Sosyal konut ve sosyal yardım mekanizmalarının entegrasyonu
- Damgalamaya karşı kamusal farkındalık çalışmaları

6. Düzenleme ve Kamusal Denetim

CHP, bağımlılık alanında ticari çıkarların kamusal sağlığın önüne geçmesine karşıdır.

- Tütün, alkol ve kumar alanlarında **etkin kamusal düzenleme**
- Dijital ve yasa dışı bahisle kararlı mücadele
- Çok uluslu şirketlerin bağımlılık alanındaki faaliyetlerine karşı **şeffaflık ve sıkı denetim**

Bağımlılıkla mücadele, piyasa mantığıyla değil, **kamusal yarar ilkesiyle** yürütülmelidir.

7. Sonuç: Sosyal Devletin Turnusol Kâğıdı

Cumhuriyet Halk Partisi için bağımlılıkla mücadele:

- güçlü bir sosyal devletin,
- eşitlikçi bir sağlık sisteminin,
- insan onurunu merkeze alan bir kamusal anlayışın ayrılmaz parçasıdır.

Bağımlılık bir kader değildir.

Doğru, kamucu ve eşitlikçi politikalarla **önlenebilir, tedavi edilebilir ve aşılabılır** bir toplumsal sorundur.